

N:o 23.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1895, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om inlösen till statsverket af skattefrälseräntor, som inom viss tid till staten hembjudas.

(I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 136) har herr *L. P. Larsson* i Berga föreslagit, att Riksdagen måtte å nyo bevilja en viss bestämd tid, inom hvilken egare af skattefrälseräntor hafva rätt att till kronan hembjuda samt erhålla lösen för dessa sina räntor på de vilkor och efter de grunder, som härför i kongl. förordningen den 11 september 1885 funnes föreskrifna.

Sedan 1885 års Riksdag bifallit Kongl. Maj:ts till Riksdagen af-låtna proposition angående inlösen af skattefrälseräntor, kronotionde, som innehafves under enskild eganderätt, samt arbets- och hofveriskyldighet till skattesåld kronoegendom, blef den 11 september samma år förordning i ämnet utfärdad, deri stadgades, bland annat, att vederbörande egare till förenämnda räntor, tionde eller rätt till arbete eller hofveri, hvilka ville begagna sig af den bestämda inlösen, skulle inom ett år från den dag, författningen utfärdades, derom göra anmälan hos kammarkollegium eller Kongl. Maj:ts befallningshafvande, samt att inlösta räntor och kronotionde skulle med iakttagande af de beräknings-

grunder, som gälde för utgörande af kronans räntor och tionde näst före utfärdandet af kongl. kungörelsen den 11 maj 1885 angående de i ordinarie räntan ingående persedlars omsättning och förenkling, om-sättas enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse och kongl. förordnin-gen den 23 juli 1869 samt till statsverket utgöras för tiden från räntor-nas och kronotiondens indragning, hvarvid för desamma skulle gälla enahanda bestämmelser, som för annan till staten utgående grundskatt.

Med anledning af 1887 års senare Riksdags i ämnet fattade be-slut förordnade Kongl. Maj:t genom kungörelse den 13 juli samma år, att den genom förenämnda förordning bestämda inlösen af skattefrälse-räntor och kronotionde, som innehades under enskild eganderätt, skulle fortfarande ega rum, derest vederbörande egare i den ordning, berörda författning stadgade, derom gjorde anmälan inom utgången af år 1888; och med föranledande af Riksdagens skrivelse den 6 maj 1891 för-ordnade Kongl. Maj:t genom kungörelse den 29 i samma månad, att tiden för anmälan om inlösen af skattefrälseräntor och af kronotionde, som innehades under enskild eganderätt, skulle utsträckas till utgången af år 1892.

Då, såsom motionären antydt, ännu torde förefinnas enskilda egare till skattefrälseräntor, hvilka egare skulle vara villige att, om förnyadt tillfälle dertill lemnades, erbjuda dessa räntor till inlösen, och då, på sätt vid dessa frågors föregående behandling anförts, det är önskligt, att staten må kunna, så vidt möjligt, medelst frivilliga aftal med ränte-egarne återförvärfva berörda utskylder, anser sig utskottet böra biträda motionärens förslag om att ytterligare tillfälle må beredas till förvärf-vande för staten af ifrågavarande räntor.

Den tid, inom hvilken det förnyade medgifvandet om anmälan till inlösen af dessa utskylder må gälla, synes utskottet lämpligen böra bestämmas till 1896 års utgång.

Såsom af hvad ofvan meddelats framgår, har inlösen af skatte-frälseräntor hittills alltid ståtts i samband med inlösen af kronotionde, som innehafves under enskild eganderätt. I förevarande motion före-kommer emellertid förslag endast om förstnämnda slags utskylders in-lösen. Vid sådant förhållande och ehuru väl utskottet föreställer sig, att möjligen ännu förefinnes sådan under enskilds eganderätt kommen kronotionde, hvilkens inlösen för statsverket vore önskelig, finner sig utskottet sakna anledning till framställning beträffande dylika utskylder.

För inlösen af skattefrälseräntor och kronotionde har Riksdagen för åren 1887—1891 beviljat tillsammans 3,070,000 kronor. Af dessa medel hafva, enligt hvad af statskontorets vid statsverkspropositionen

till innevarande Riksdag fogade skrifvelse den 11 december 1894 angående inkomstberäkningen inhemtas, utgifvits:

år 1887	..... kronor	798,314: 50
” 1888	..... ”	1,001,266: 31
” 1889	..... ”	790,801: 24
” 1890	..... ”	148,627: —
” 1891	..... ”	71,226: 50
” 1892	..... ”	2,767: 25
” 1893	..... ”	13,614: 30
samt under 1894 till förenämnda dag	..... ”	17,404: 50
	Summa kronor	2,844,021: 50,

hvidan behållningen å härtill uppförda anslag utgjorde 225,978 kronor 40 öre.

Med afseende härå synes något ytterligare anslag icke erforderligt för bestridande af lösesumman för de skattefrälseräntor, hvilka, vid förnyadt tillfälle till anmälan om inlösen, komma att kronan hembjudas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

att Riksdagen, med anledning af herr L. P. Larssons ofvannämnda motion, må besluta, att den genom kongl. förordningen den 11 september 1885 bestämda inlösen af skattefrälseräntor må ega rum, derest vederbörande ränteegare, som vill begagna sig af denna inlösen, derom i den ordning, samma författning stadgar, gör anmälan inom utgången af år 1896.

Stockholm den 12 februari 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.